

Stadions förskolor

Tjänsteutlåtande
Dnr: 2014-752-1.2.1.
Sid 1 (30)
2015-02-04

Handläggare
Anders Gustafsson
Telefon: 08-664 31 08

Till
Stadions förskolor

Verksamhetsberättelse VB 2014 för Stadions förskolor

Förslag till beslut

Stadions förskolor

Starrängsringen 1
11550, Stockholm
08-664 31 08
08-508 10 000
anders.gustafsson@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Administrativa uppgifter	4
Organisations- och ledningsstruktur.....	4
Brukare/Kunder/Klienter.....	5
Chef- och ledarskap.....	6
Medarbetare.....	7
Värdegrund.....	7
Enhetens uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	8
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	8
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande.....	8
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	8
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm.....	10
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad.....	11
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	12
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald.....	12
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.....	13
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg.....	25
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	25
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	28
3.1 Budgeten är i balans	28
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva	29
Synpunkter och klagomål.....	29
Övrigt.....	30

Sammanfattande analys

Inledning samt sammanfattande analys

Stadions förskoleenhetens signum är värme, professionalism och framtidstro.

I vår verksamhet strävar vi efter att kombinera den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer med den stora enhetens när det gäller utveckling och samarbete.

Vi erbjuder i första hand vårdnadshavare inom stadsdelen pedagogisk verksamhet i enlighet med gällande styrdokument, Skollagen, Förskolans läroplan, Stockholms förskoleprogram, Miljöprogrammet odyl.

Skollagen och dess definitioner av utbildning och undervisning.

- Utbildning "den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål".
- Undervisning "sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden".

Inom förskolan bildar omsorg, utveckling och lärande en helhet i undervisningen.

Våra medarbetare består till största del av förskollärare (högskoleutbildade) och barnskötare (gymnasieutbildade). Totalt har vi ca. 65 medarbetare. Vi rekryterar kontinuerligt ny personal då befintlig personal slutar eller gör uppehåll i sin anställning på grund av till exempel föräldraledighet, studieledighet, flytt till ny bostadsort etc. Detta sker framförallt i samband med hel/halv-årsskiftet.

Professionellt bemötande och förhållningssätt

Vid planeringsdagar, möten med avdelningsansvariga samt vid APT arbetar vi kontinuerligt med dessa områden och vid ett flertal tillfällen har vi med olika utgångspunkter lagt fokus vid framför allt samverkan med föräldrar/vårdnadshavare och förhållningssätt.

Sammanfattande analys

Vår bedömning är att vi som helhet har lyckats erbjuda en god och kvalitativ verksamhet till våra brukare.

Enhetens uppföljningsverktyg är framförallt

- samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar
- observationer och dokumentationer
- Förskoleundersökningen
- Indikatorn för självvärdering
- diverse statistiska mätningar via stadens och stadsdelens uppföljningssystem t ex, ekonomi, frånvaro och andelen ekologiska livsmedel
- tillbud- och skadeanmälningar i RISK
- samtal och samarbete med externa kontakter, såsom habilitering och autismcenter
- samtal och samarbete med samordnare på stadsdelen
- Likabehandlingsplanen
- muntlig och skriftlig information och kommunikation
- medarbetarenkäten
- utvärderingar i arbetslagen

- utvecklings- och medarbetarsamtal samt enskilda samtal
- övriga kartläggningar

Vi är nyfikna på och öppna inför användandet av andra uppföljningsverktyg och är då noga med att de ska grundas på beprövad erfarenhet och/eller vetenskaplig grund.

Administrativa uppgifter

Stadions förskoleenhet
Förskolechef Anders Gustafsson
08-664 31 08
anders.gustafsson@stockholm.se
Starrängsringen 1, 115 50 stockholm
Antal anställda: Cirka 65

Organisations- och ledningsstruktur

1 Förskolechef
2 biträdande förskolechefer
platssamordnare
17 avdelningsansvariga

Vi har haft veckomöten där en representant för varje avdelning har deltagit. Tillsammans med en representant från ledningen har veckans innehåll och aktuella verksamhetsfrågor diskuterats.

I vår Stadiongrupp ingår platssamordnarna. De har möts varannan vecka tillsammans med representant/er från ledningen och diskuterar aktuella verksamhetsfrågor, organisation och pedagogisk ledning.

Varannan vecka har det varit nätverksgrupp, Bibassgrupp eller andra gemensamma möte med fokus på pedagogiska verksamhetsfrågor.

Vi har haft arbetsplatsträffar cirka en gång per månad för all personal.

Vi har haft samverkansgruppsmöten 6 gånger under året då de fackliga representanterna har träffat ledningen.

Dessa möten har kontinuerligt utvärderats och är viktiga för enhetens interna arbete. Under året har mötena fortlöppt väl och innehållit en del givande diskussioner som utgjort underlag för ett antal verksamhetsbeslut.

Vi har i större utsträckning använt oss av medarbetares specialkompetenser, gemensamma lokaler och miljöer. När det gäller samarbete med andra förskoleenheter inom stadsdelen har vi inte kommit lika långt.

IKT-användningen har ökat inom enheten, vi ser ett fortsatt stort behov av fortbildning och utökad utrustningsnivå.

Enhetens lokaler består av:

Montessoriförskolan Fontänen Starrängsringen 57 115 50 Stockholm

Lilla O Olaus Petrigatan 6 115 34 Stockholm

Liten blir Stor Starrängsringen 1 115 50 Stockholm

Läkarvillan Fiskartorpsvägen 11 114 33 Stockholm

Oceanen Erik Dahlbergsgatan 59-63 115 57 Stockholm

Olaus Petri Olaus Petrigatan 11 115 34 Stockholm

Skatan Armfeltsgatan 6-12 115 34 Stockholm

Tingeling Starrängsringen 53 115 50 Stockholm

Av de 8 förskolorna har 6 stycken 2 grupper och 2 har 3-4 grupper.

Våra lokaler anpassas kontinuerligt utifrån verksamhetens förutsättningar. Fokus ligger även på tillgänglighet och användarefrekvens.

Vi har de fastställda forum för samverkan som våra styrdokument kräver, Arbetsplatsträffar och Samverkansgrupp, samt många tillfällen i våra övriga mötesforum då samverkan sker kontinuerligt.

Vi har god tillgång till IKT på våra förskolor, 0,33 datorer per anställd. Vi använder oss i allt större utsträckning av IKT som kommunikationsverktyg samt plattform för vår interna kommunikation.

Brukare/Kunder/Klienter

Vi erbjuder i första hand vårdnadshavare inom stadsdelen pedagogisk verksamhet i enlighet med gällande styrdokument, Skollagen, Förskolans läroplan, Stockholms förskoleprogram, Miljöprogrammet odyl.

Professionellt bemötande och förhållningssätt

Vid planeringsdagar, möten med avdelningsansvariga samt vid APT arbetar vi kontinuerligt med dessa områden och vid ett flertal tillfällen har vi med olika utgångspunkter lagt fokus vid framför allt samverkan med föräldrar/vårdnadshavare och förhållningssätt.

Delaktighet

Vi har olika forum där föräldrar får ta del av verksamhetens innehåll utifrån sitt perspektiv. Där kan de också framföra synpunkter och tankar.

Vi lägger stor vikt vid den första kontakten i samband med visningar och vid inskolningen då samarbetet med föräldrarna grundläggs. Vi strävar efter att barnen tillsammans med sina föräldrar får en bra introduktion i förskolan, så att de blir trygga i förskolans rutiner, barngruppen, personalen och lokalerna. Vi jobbar utifrån en föräldraaktiv inskolning där förälder/vårdnadshavare är delaktiga under processen, vi erbjuder även föräldrarna att vara med en dag/halvdag i verksamheten. Efter inskolningen erbjuds vårdnadshavare inskolningssamtal/utvecklingssamtal där vi går igenom inskolningens/verksamhetens olika beståndsdelar med fokus på barnets möjligheter till utveckling och lärande.

Vi har en daglig och öppen dialog med föräldrarna då pedagogerna arbetar med att bygga upp ett förtroendefullt samarbete med föräldrarna. Pedagogerna delger barnets föräldrar vad barnet får vara med om i verksamheten relaterat till läroplanen. I våra återkommande

informationsbrev, som utgår från ett gemensamt underlag, berättar vi om verksamhetens innehåll kopplat till styrdokument och vår analys av förskoleundersökningen. Brukarna erbjuds såväl digitala som traditionella vägar för kommunikation. Under året har andelen skriftlig information från ledningen direkt till föräldrarna ökat.

Föräldrar har vid ett flertal tillfällen och i olika forum uttryckt att de känner sig nöjda, delaktiga i verksamheten samt känner till sitt barns vardag, utveckling och lärande. Vi har även fått synpunkter på förbättringsområden och dessa har tagits emot och åtgärdats enligt fastställda rutiner. Detta har resulterat i tydligare former kring föräldrasamverkan. Variation finns mellan förskolorna men likvärdigheten har ökat jämfört med tidigare.

Ur förskoleundersökningen har vi lyft tre områden, som vi har haft extra fokus på under året, där enheten som helhet ligger runt 80% i nöjdhet. Dessa områden är: **Mitt barns utveckling och lärande dokumenteras och följs upp, Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten och Jag får veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling.** Några av våra förskolor ligger högt även inom dessa områden och efter vår analys av dessa förskolors resultat kommer vi att fokusera vårt arbete för att använda oss av våra goda exempel på samtliga av enhetens förskolor. Under 2014 har vi arbetat med analysen av årets resultat och använt oss av delar för vårt fortsatta planeringsarbete. Framförallt när det gäller arbetet med genus och jämställdhet men även information och likvärdighet. **Mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar 88% (89% 2013), Flickor och pojkar ges lika möjligheter att utvecklas 91% (91% 2013).**

Chef- och ledarskap

Chef- och ledarskap

Stadions förskoleenhets signum/vision är värme, professionalitet och framtidstro.

I vår verksamhet strävar vi efter att kombinera den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer med den stora enhetens när det gäller utveckling och samarbete.

Detta har implementerats på planeringsdagar, samt vid flera andra av enhetens mötesforum. Vi arbetar för att skapa delaktighet och ökad möjlighet för dialog vid enhetens befintliga mötesforum.

Med hjälp av vår gemensamma kompetenssatsning samt med våra uppföljningsverktyg försäkrar jag mig om att medarbetarna är införstådda med verksamhetens mål/åtaganden. Med dessa forum som bas samt i medarbetarsamtalen kartlägger jag och utarbetar möjligheter för lärande i organisationen.

Jag arbetar vidare på min ledarskapsdeklaration och kommer att förankra den på samma sätt som enhetens signum/ledarskapsidé.

Ledarskapsdeklaration

Tydlighet i både det stora och det lilla. Använda mig av systematiskt kvalitetsarbete som verktyg i ett effektivt förändringsarbete. En riktningssättare som leder genom både tal och skrift. Konstruktivt kritisk med ambitionen att behålla både individ och gruppfokus i strävan mot en förskola i världsklass - Vision 2030.

Jag strävar efter ett situationsanpassat ledarskap och utmanar mig ständigt för att hitta nya vägar där såväl mål som situation styr mitt val av handlande. Modig och intuitiv samt nyfiken

i min strävan för att balansera kraven och möjligheterna för såväl mig själv som medarbetarna.

Med hjälp av enhetens uppföljningsverktyg samt mina egna och andras reflektioner kring mitt ledarskap utvärderar och utvecklar jag det vidare. Senaste tankarna kring mitt ledarskap är att oftare leda genom direkt återkoppling när medarbetare lyfter svårigheter de ej anser sig själva kunna hantera.

Under året har jag reflekterat mycket kring arbetet med att stimulera medarbetarna till att finna balansen mellan samarbete och eget ansvar detta har lett till fler tankar framförallt i samband med rektorsutbildningen som jag påbörjat under hösten.

Medarbetare

Ledningen arbetar för att skapa förutsättningar och engagemang hos medarbetarna samt utveckling av verksamheten i våra mötesforum. Från personliga möten med enskilda medarbetare till möten med arbetslag och större grupper arbetar vi utifrån vårt signum samtidigt som vi lyfter och främjar de kvalitativa prestationerna. Våra mötesforum, såväl individuella som grupp, utvecklas ständigt gentemot mål och riktlinjer. Vi följer upp och återkopplar kontinuerligt till medarbetarna, från det lilla till det stora, det bidrar till medarbetarskap som motor i utvecklingsarbetet. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg och de analyser som görs utifrån dessa kan vi göra en tillförlitlig kompetensplanering.

I resultaten från de senaste medarbetarundersökningarna lyfter vi förmedling av stadens mål och budskap samt tydlighet, förväntningar och ramar/återkoppling som områden där utvecklingsbehov finns.

När det gäller öppenhet och respekt samt dialog och delaktighet syftar analysen till att dessa områden kan utvecklas, förvaltas och förädlas. När det gäller att synliggöra trender kan vi se att kommunikation och information ständigt är områden där kontinuitet och tydlighet behöver vidareutvecklas. Årets medarbetarenkät utfördes under september och analysen visar på att förväntningar och ramar/återkoppling fortsätter att vara utvecklingsområden.

Värdegrund

Stockholms stads vision om en stad och en verksamhet i världsklass, Vision 2030, är vårt mål och med hjälp av ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete har vi arbetat aktivt för att bidra med vår del för att visionen ska bli verklighet.

Arbetet med vår värdegrund och vårt signum borgar för att vägen är lustfylld, rik och effektiv:

Barn, föräldrar och personal känner sig trygga och respekterade i förskolan. Vi har ett klimat som präglas av värme, professionalism och framtidstro.

Förskolans värdegrund och vision/signum togs fram genom analys kring den befintliga verksamheten och med hjälp av de styrdokument förskolan har att förhålla sig till.

Värdegrunden och vision/signum görs känd samt implementeras genom förskolornas lokala arbetsplaner, informationsbrev, webbaserade dokument, arbetsplatsträffar, veckomöten, utskott och dylikt samt på föräldramöten och föräldrasamråd.

Enhetens uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha				1600 st	VB 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	34,36 %	19,16 %	19 %	20 %	VB 2014
Analys Enligt bokslutet låg vi på 34,4% när det gäller andelen ekologiskt inköpta livsmedel. Detta exkl. kostentreprenad. Med konstantreprenaderna inräknade hamnade vi på 18,8%.					
  Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	12,5 %	12,5 %	12,5 %	45%	2014
Analys Vi har biologisk sortering på en av enhetens förskolor.					

Nämndmål:

En hållbar livsmiljö värnas och utvecklas på Östermalm

Beskrivning

Förvaltningen bidrar till en hållbar livsmiljö genom att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter och verka för att stadsmiljön utvecklas på ett hållbart sätt. Stadens miljöprogram ger vägledning.

Förväntat resultat

Minskad negativ miljöpåverkan, ökad klimatanpassning och fler grönskande utomhusmiljöer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel anställda som går eller cyklar till arbetet	30 %	100 %	35 %		2014
Analys Flera av våra medarbetare som cyklar eller går till arbetet har slutat under året. De nya medarbetarna bor längre ifrån arbetsplatsen och använder sig av kollektiva färdmedel.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom miljöplanen och rapportera avvikelser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse	2013-01-01	2014-12-31	
Analys Vi har inte funnit några avvikelser att rapportera utifrån vår tolkning av miljöplanen.			

Åtagande:

Förskolan vidtar åtgärder som värnar om en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Arbetslaget fångar upp barnens tankar och nyfikenhet och kopplar det till miljöfrågor och livsstil
- Enheten tillämpar ett livsmiljö- och hållbarhetsperspektiv i flera delar av sitt arbete

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av enhetens utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens och medarbetarnas handlingar och förståelse för frågor som rör hållbarhet och livsmiljö.

Analys

Vi har arbetat för en hållbar utveckling genom att låta alla barn vara delaktiga i källsorteringen av papper och kartong.

Under utevistelsen på våra gårdar, i parker och skogsområden har pedagogerna arbetat på olika sätt för att ge barnen möjligheter att utveckla sin förståelse för samband i naturen, liksom om djur och natur.

Enligt årets siffror för andelen ekologisk kost ligger enheten på 34,4 % (november 2014) när kostentreprenaderna är borträknade.

Vår bedömning är att aktivt arbete pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Tydliga skriftliga resultat har kunnat redovisas av tre förskolor och muntligt av de fem övriga.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Nämndmål:

Invånare på Östermalm upplever en varierad och tillgänglig kultur och fritid

Beskrivning

Boende med heldygnsomsorg, deltagare i dagliga verksamheter och besökare i öppna träfflokaler samt barn i kommunal förskoleverksamhet ska få tillgång till stadens kulturutbud genom förvaltningens försorg.

Förväntat resultat

Äldre, ungdomar och barn i stadsdelen kommer att uppleva ett tillgängligt och innehållsrikt kulturutbud. Alla som förvaltningens verksamheter riktar sig till är nöjda med sina kulturupplevelser.

Åtagande:

Alla barn erbjuds rika tillfällen till kulturella aktiviteter och till eget skapande

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn får möjlighet att:

- ta del av stadens professionella kulturutbud minst en gång/termin
- regelbundet delta i aktiviteter såsom spel och lekar tillsammans med vuxna på förskolan
- använda sin kreativa och skapande förmåga i många uttrycksformer såsom lek, bild, rörelse, sång, musik, dans och drama, rytmik, tal- och skriftspråk samt multimedia och IKT inom alla ämnesområden
- ta del av kulturarv, värden, traditioner och historia, språk och kunskaper.
- känna delaktighet i sin egen kultur och utveckla känsla och respekt för andra kulturer

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av enhetens utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse för kulturella uttryck och eget skapande.

Analys

Alla barn har erbjudits möjlighet att ta del av stadens professionella kulturutbud. De äldre barnen på olika ställen i staden i form av bl.a. dans och teater, de allra yngsta på förskolorna genom inköpta teaterföreställningar. Enhetens förskolor har samarbetat och bjudit in varandra till dessa inköpta föreställningar. (Kultur **för** barn)

Alla förskolor har regelbundet besökt biblioteket, främst för att låna böcker. Högläsning har förekommit regelbundet på alla avdelningar. Flera avdelningar har under året arbetat aktivt med barns eget berättande och utforskandet av skriftspråket.

Alla barn har haft möjlighet att spela och leka tillsammans med vuxna (Kultur **med** barn)

Alla barn har fått möjlighet att använda sin kreativa och skapande förmåga i olika uttrycksformer. Delvis med hjälp av IKT. Vi arbetar med tillgång samt höjningen av pedagogernas kunskapsnivå kring IKT (Kultur **av** barn)

Alla barn har deltagit i firandet av traditioner. För att utveckla känsla och respekt för andra kulturer har pedagogerna tagit tillvara de barn, föräldrar och pedagoger som har sitt ursprung i andra kulturer. Deras språk och traditioner har uppmärksammats i vardagliga sammanhang. Pedagogerna har också använt sig av litteratur och barnens berättelser från resor i världen. Ett utvecklingsområde är att öka kunskapen om vad interkulturellt förhållningssätt innebär och kan vara i förskolan.

Förskoleundersökningen visar att 70% (77% 2013), svarade positivt på påståendet **Jag är nöjd med hur förskolan ger mitt barn möjlighet att ta del av stadens kulturutbud.**

Arbete har pågått på samtliga förskolor och vi har stämt av med hjälp av våra bedömningsverktyg, Förskoleundersökningen, medarbetarutvärderingar, forum för dialog o.dyl. Vår bedömning är att vi ligger i linje med uppsatta mål, vi arbetar med ökad tydlighet i information till vårdnadshavarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Barnen uppmuntras och utmanas i sitt eget skapande	2014-01-01	2014-06-30	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Nämndmål:

Våld, alkohol- och drogbruk motverkas,

Beskrivning

Stadsdelsområdet ska upplevas tryggt av boende, brukare, personal och andra som vistas i området. Det lokala brottsförebyggande rådet verkar för ett tryggt område. Stadens riktlinjer för brottsförebyggande arbete och Stockholms Tobaks, Alkohol- och Narkotikapolitiska program är vägledande. Resultat i trygghetsmätning och Stockholmsenkäten följs upp. Allmänhetens kunskap om nedskräpade och otrygga platser är viktig att ta till vara på när stadsdelens skötselinsatser av parker och parkstråk planeras.

Förväntat resultat

En fortsatt minskning av ungas alkohol- och drogkonsumtion. Boende och besökare på Östermalm känner sig trygga.

Åtagande:

Barnens närmiljö är trygg och säker

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Få olyckor och tillbud inträffar
Brister identifieras, åtgärdas och följs upp

Analys

Tydliga rutiner finns och efterföljs, vi arbetar dock för att förtydliga och underlätta själva åtgärderna i fall när det ej är tydligt vilka utförare som ska kontaktas. Under första tertialen såg vi en svag ökning av rapporterade olyckor och tillbud. Vår analys är att det ej var någon reell ökning utan att rutinerna kring rapporteringsförfarandet blev mer kända hos medarbetarna. Under resten av året såg vi ett något lägre antal inrapporterade tillbud. Vi har även noterat en ökad kännedom hos personal angående förfarandet kring de tillbud som skett.

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

Nämndmål:

Invanare på Östermalm erbjuds valfrihet och mångfald**Beskrivning**

Förvaltningen verkar för att olika typer av verksamheter och driftsformer inom respektive ansvarsområden blir kända.

Förväntat resultat

Informationen om valfrihet har nått ut och brukarna har gjort aktiva val. Att fler brukare upplever att de har valfrihet och vet var informationen finns för att kunna göra sina val.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbeta systematiskt för att informationen på Jämför service ska vara korrekt, tydlig och uppdaterad	2013-01-01	2014-12-31	

Åtagande:

Information ges föräldrar som ansöker om förskola

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Föräldrarna får den information de behöver för att göra sina val

Analys

Vi har regelbundet tagit emot besök av intresserade föräldrar på alla våra förskolor. Datum för

visningarna har funnits på respektive förskolas hemsida. Vi har också ordnat ett antal spontanvisningar då föräldrar inte kunnat vänta till inplanerat visningstillfälle. Varje förskola har haft en kontaktperson som besvarat frågor via telefon och mail, ledningen har också personligen haft flera visningar.

Vi har stämt av arbetet på samtliga förskolor med hjälp av våra bedömningsverktyg. Vår bedömning är att vi ligger väl i linje med uppsatta mål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2014
Analys Vi har genomfört kontinuerliga skyddsronder samt har haft ett fortlöpande arbete med lokala genomlysningar.					
 Andel förskollärare av antal anställda	27 %	38 %	41 %	41 %	2014
Analys Vi har just nu 15 förskollärare inom enheten. Fördelningen av dessa har varit ojämn mellan förskolorna. Nu är fördelningen jämnare men vi har fortfarande en del skillnader mellan vissa förskolor.					
 Andel nöjda föräldrar	87 %	88 %	85 %	85 %	2014
Analys I förskoleundersökningen svarar 87% av föräldrarna att <i>Jag är som helhet nöjd med mitt barns förskola</i> . En liten nedgång från förra årets resultat, 88%					
 Antal barn per grupp	14,8 barn/avd.	15,5 barn/avd.	16	16	2014
Analys Totalt sett ligger vi något under vår beräknade nivå.					
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,95 st	4,61 st	5	4,9	2014
Analys Vår nivå hamnade något under vårt mål på grund av bristande barnunderlag.					
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,7	3,88	3,7	3,7	2014
Analys Alla arbetslag genomförde självvärderingen under hösten. Vi ser en liten sänkning jämfört med tidigare år. Vår analys är att arbetslagen fått en ökad förståelse för innehållet i indikatorns olika nivåer och därför blivit mer självkritiska.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar	2014-01-01	2014-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer	2014-01-01	2014-12-31	
✓	Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
✓	Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning	2014-01-01	2014-12-31	
✓	Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	
✓	Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Förskolorna ger varje barn vad de behöver för att inhämta och utveckla kunskaper och värden.

Beskrivning

Lärande och omsorg bildar en helhet. Kunskap anses finnas i olika former där även kreativitet ingår och barn kan lära på olika sätt där även grupplärande bör förekomma. Barnen ses som kompetenta och aktiva i sitt lärande och skapar delvis ny kunskap. Barns tankar och erfarenheter ligger till grund för verksamhetens innehåll.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet stämmer med stadens pedagogiska uppdrag i förskoleprogrammet samt nivå 4 i stadens indikator.

Åtagande:

Barn som behöver särskilt stöd får det

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn:

- utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära
- ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper
- bygger upp varaktiga relationer och känner sig trygga i gruppen
- erfar känslan av att göra framsteg, övervinna svårigheter och är en tillgång i gruppen
- som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål
- uppmuntras till delaktighet och ges likvärdiga förutsättningar för lärande

Kriterier/åtgandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra uppföljningsverktyg kan se kvalitativa förändringar i barnens handlingar, utveckling och lärande.

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande.

Med hjälp av vår specialpedagog har vi förstärkt och förtydligat våra rutiner kring skrivandet av handlingsplaner och föräldrarnas samverkan kring dessa dokument har förstärkts. Barnen har genom sina handlingar visat att de utifrån det förväntade resultatet gjort flera framsteg utifrån sina individuella förutsättningar.

Pedagoger har genom reflektionsarbete kunnat se ökade resultat kring samtliga områden dock sticker områdena likvärdighet och delaktighet ut.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan stödjer deras barn efter behov:

Mitt barns utveckling och lärande uppmuntras 93% (91% 2013)

Mitt barn känner sig tryggt 94% (93% 2013)

Mitt barn uppmuntras i att utveckla sina sociala förmågor 91% (92% 2013)

Flickor och pojkar ges lika möjligheter att utvecklas 91% (91% 2013)

Mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar 88% (89% 2013)

Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt 94% (ny fråga 2014)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Med hjälp av en projektgrupp får våra barn i behov av särskilt stöd ökad tillgång till IKT.	2014-01-01	2014-11-07	
Analys			
Arbetet pågår och leds av vår specialpedagog. Vi har kunnat se stor aktivitet hos såväl pedagoger som barn och vi arbetar vidare för att i större utsträckning ytterligare införa IKT i vardagen.			
✓ Barnen erfar känslan av att göra framsteg som grupp	2014-01-01	2014-05-31	

Åtagande:

Barnen stimuleras och utmanas i sin matematiska utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att möta en matematisk miljö:

- där det finns utrymme för barnen att upptäcka och utforska matematiken i vardagen
- där pedagogerna utmanar och stimulerar barnens matematiska utforskande
- där pedagogerna berikar barnens matematiska aktiviteter genom att sätta ord på det som

pågår

- där det finns en variation av material som lockar till matematiska aktiviteter

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens matematiska handlingar och förståelse för matematiska begrepp

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet har pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande.

Vi har sett att fler avdelningar har ett genomtänkt arbete med matematik som på ett lek- och lustfyllt sätt ingår in i det dagliga arbetet. Till exempel i rutinerna vid påklädning, vid skogsutflykter och byggprojekt kring närmiljön.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan stödjer deras barns matematiska utveckling:

Mitt barn uppmuntras i att utveckla sitt matematiska tänkande 87 % (88% 2013)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Material som verktyg i arbetet med barns matematiska lärande	2014-01-01	2014-11-07	
Analys Arbete har pågått och med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, har vi kunnat se större insikt hos personalen och att barnen har fått tillgång till rikt och varierat material i ökad omfattning. Arbetet med naturmaterial både inne och ute har haft en naturlig plats i flera arbetslag. Medvetenheten hos såväl pedagoger som barn i större och mindre perspektiv har lyfts fram. Vi har också kunnat se att naturmaterial har bidragit till känslan av lek- och lustfyllt lärande.			

Åtagande:

Barnen stimuleras och utmanas i sin språk- och kommunikationsutveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att möta en språklig miljö:

- där barns uttryck bekräftas, uppmuntras och stimuleras
- där pedagoger i sin roll som samtalspartners strävar efter att vara språkliga förebilder
- där det finns en variation av material i form av böcker, texter, bilder och symboler
- där det finns utrymme och material som stimulerar barnens utforskande av skriftspråket

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barns språkliga handlingar och kommunikativa förmåga

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågår på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande.

Vi har sett många exempel på att barnen får tid och utrymme för samtal och kommunikation med varandra och med pedagoger. Flera avdelningar har använt sig av litteratur och högläsning som utgångspunkt för skapande, dramatisering och utforskande samtal kring innehållet.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan stödjer deras barns matematiska utveckling:

Mitt barn uppmuntras i att utveckla sitt språk 91% (87% 2013)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Material som verktyg i arbetet med barns skriftspråk.	2014-01-01	2014-11-07	
Analys Arbete har pågått och med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, har vi kunnat se en ökad utveckling. Variationer och skillnader mellan arbetslagen och barngrupperna är dock allttjämnt stor och med hjälp av olika nätverk har vi kunnat utläsa att skillnaderna börjar minska och likvärdigheten öka.			

Åtagande:

Barnen stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att:

- upptäcka och utforska djur och växter
- upptäcka och utforska naturvetenskapliga fenomen
- upptäcka och utforska samband i naturen
- upptäcka och utforska vardagsteknik och tekniska lösningar

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och intresse för naturvetenskap och teknik

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågår på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens

handlingar och lärande.

Flera avdelningar har utvecklat sitt arbete med nämnda åtagande och speciellt hos dessa kan vi tydligare utläsa kvalitativa förändringar även om vi bedömer att gott arbete sker i samtliga grupper.

Alla avdelningar har använt sina gårdar och närliggande naturområden för utforskande av djur och natur. Till exempel genom att pedagogerna fångat och följt upp barnens intressen för smådjur och fåglar i större och mindre projekt.

Vi har sett hur pedagogerna uppmärksammat och benämnt vardagstekniska företeelser så som sluttande plan, gungans pendelrörelse och olika tekniska lösningar i bygg- och konstruktion. Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan stödjer deras barns utveckling kring förståelse för naturvetenskapliga fenomen:

Mitt barn uppmuntras till att utveckla förståelse för naturvetenskapliga fenomen 89%
(90% 2013)

Åtagande:

Barnens hälsa och välbefinnande främjas

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla barn får möjlighet att:

- utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning
- äta näringsriktig kost
- varva mellan vila och aktivitet
- möta pedagoger som är väl förtrogna med förskolans demokratiska uppdrag

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse kring vikten av hälsa och välbefinnande

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågår på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande.

Förskolorna har planerat för en väl avvägd dagsrytm där utevistelsen ingått som en viktig del. Alla barn har regelbundet besökt våra närliggande naturområden, gårdar samt lekplatser där de haft möjlighet att upptäcka sina kroppars förmåga att åla, hoppa, klättra, rulla osv. Inomhus har barnen fått känna glädje i kroppsrörelse och aktivitet i form av dans, rytmik och ”Miniröris”. Vi har regelbundet använt oss av Östermalms idrottsplats för skridskoåkning, friidrott och lek. Våra blivande sexåringar har, traditionsenligt, deltagit i Stadions egna Vasalopp samt Bolleksskola.

Pedagogerna har lagt stor vikt vid att göra måltiderna till en positiv upplevelse. Måltiderna har präglats av lugn och ro samt varit ett forum för samtal.

4 av våra 8 förskolor har haft tillagningskök under året.

Vi har haft inflytande över inköpen till våra tillagningskök, men inte till våra cateringleverantörer. Det gör att andelen ekologiska livsmedel i genomsnitt blivit lägre än stadens.

Våra kokerskor har ingått i nätverk, både inom enheten och i stadsdelen, som träffats regelbundet. Mötena har bidragit till kunskapsspridning, samordning, ökad andel ekologiska livsmedel, yrkesstolthet och trivsel.

Alla avdelningar har arbetat med att stimulera lärandeprocesser kring vikten av en god hygien.

Alla avdelningar har arbetat aktivt med kompisskap, samarbete och konfliktlösning. Flera av förskolorna är särskilda nöjda med att de fångat barnens intressen och utgått från deras intressen i arbetet.

Förskoleundersökningen visade att 88% (89% 2013) menade att **Mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar.**

Vi bedömer att måluppfyllelsen kring åtagandet är god.

Utifrån vår aktivitet kring att öka barnens känsla av glädje i samband med fysisk rörelse har vi kunnat utläsa att så har skett.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Barnen stimuleras samt stöds i att finna glädje i fysisk rörelse	2014-01-01	2014-11-07	
Analys Vi har med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, kunnat utläsa att det har skett kvalitativa förändringar. Pedagogerna har arbetat målinriktat för ökad likvärdighet och glädje kring utvecklandet av fysisk rörelse ofta utifrån teman och projekt. Informationen till vårdnadshavarna har skett oftare än tidigare, framförallt i skriftlig form. Under året har de gemensamma satsningarna kring samarbete på och mellan enhetens förskolor ökat.				

Åtagande:

De pedagogiska miljöerna erbjuder barnen rika tillfällen till utforskande utifrån egna val, samspel och lek

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Varje barn får möjlighet att möta en miljö:

- som är genomtänkt och där det är tydligt vad som erbjuds
- med material som är tillgängligt
- som innehåller en variation av material och möjliga aktiviteter
- som är dynamisk och föränderlig utifrån barnens intressen och förutsättningar
- som uppmuntrar till delaktighet och där miljön erbjuder likvärdiga förutsättningar för lärande

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av enhetens utvärderingsverktyg ser

kvalitativa förändringar i barnens förmåga att göra egna val, samspela och leka i relation till den pedagogiska miljön.

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågår på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande.

Arbetet med den pedagogiska miljön har varit en ständigt pågående process som utgått från barnens intressen, förutsättningar och behov samt läroplanens alla målområden. Med hjälp av vår kompetenssatsning kring systematiskt kvalitetsarbete samt pedagogisk dokumentation har vi gått in i processer kring utvecklandet av de pedagogiska miljöerna och kan utläsa kvalitativa förändringar samt pågående arbete i varierad utsträckning på samtliga avdelningar. Det syns tydligast i avdelningarnas bygg- och konstruktionsmiljöer som har fått större utrymme och mer varierat material. Vårt gemensamma projekt kring mötesplatser samt vårt arbete med pedagogisk dokumentation har varit och fortsätter att vara en betydande faktor för utvecklandet och anpassningen av miljön. Genom möten och studiebesök har vi uppmärksammat, följt upp och utvecklat de pedagogiska miljöerna.

I årets förskoleundersökning svarade 85% (86% 2013) att **Den pedagogiska miljön uppmuntrar till utveckling och lärande.**

Kartläggning har skett på alla avdelningar och tillsammans med barnen har ändringar i utformningen skett.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan stödjer deras barns utveckling kring nämnda åtagande:

Den pedagogiska miljön uppmuntrar till utveckling och lärande 85% (86 % 2013)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Varje avdelning kartlägger den pedagogiska miljön	2014-01-01	2014-11-07	
<p>Analys</p> <p>Vi har med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer, dokumentationer och lokala arbetsplaner, kunnat utläsa att det med hjälp av kartläggningen har skett kvalitativa förändringar i barnens tillgång till utvecklande lärmiljöer. Arbetet med enhetens gemensamma riktlinjer har kommit en god bit på väg och flera viktiga steg har tagits mot en likvärdig förskola som till exempel arbetet med bygg- och konstruktion på varje avdelning och ökad tillgänglighet av material.</p>			

Nämndmål:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med skolans förskoleklass.

Beskrivning

Förskolornas arbete med barnen sker i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna har möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Det innebär att:

- Föräldrar har kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling

- Föräldrar har kännedom om förskolans dokumentation och uppföljning
- Resultatet av förskoleundersökning är vägledande i förskolornas arbete med dokumentation och dialog
- Föräldrar får information om ram öppetiderna samt rätten till annan barnomsorg om förskolan har stängt
- En god samverkan finns mellan förskola och skola

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet stämmer med stadens samverkans uppdrag i förskoleprogrammet samt nivå 4 i stadens indikator.

Åtagande:

Vi har goda former för samverkan med förskoleklass

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Övergången till förskoleklass fungerar väl för alla barn

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i kommunikation och dialog mellan berörda parter.

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot det förväntade resultatet pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande. Framförallt kring medvetenheten av förberedande aktiviteter betydelse för samtliga parter. Det förekommer dock fortfarande stora variationer mellan förskolorna, arbete har påbörjats för att säkerställa likvärdigheten inom enheten. Vi har börjat kartlägga variationerna samt även påbörjat arbetet med utformandet av gemmensamma riktlinjer och rutiner. Samtal har skett mellan skola-förskola, framförallt kring våra barn i behov av extra stöd som går över till förskoleklass.

Under det sista året före skolstart har barnen förberetts på olika sätt. Framst genom återkommande samtal utifrån barnens tankar och funderingar inför skolstarten men också genom aktiviteter speciellt för 5-åringar på den egna förskolan och de gemensamma för hela enheten, Vasalopp och Bolleksskola.

Vi har erbjudit alla föräldrar avslutningssamtal och alla barn och föräldrar har kunnat delta i någon form av avslutningsfestligheter.

Diskussion kring erfarenheter och förväntningar har till största delen skett internt. Under 2015 kommer vi att arbeta mer även externt.

Enhetens bedömning är att övergången fungerat väl för flertalet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Erfarenheter och förväntningar inför övergång till förskoleklass/skola	2014-01-01	2014-09-30	
Analys Diskussioner och aktiviteter har pågått. Vi har samlat erfarenheter från dessa för att skapa ett gemensamt arbetssätt i enheten med en gemensam policy för övergången förskola-skola. Under året har skillnaderna mellan de olika förskolorna varit stora.			

Åtagande:

Vi har goda former för samverkan med föräldrar/vårdnashavare

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Föräldrar:

- får en god introduktion till förskolan
- känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten
- sätter sig in i verksamhetens mål och arbetssätt
- får veta vad förskolan gör för att stödja barnets utveckling
- utvecklar en tillitsfull relation till förskolans personal

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi genom våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i samverkan mellan förskola och hem

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågått på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer och dokumentationer, utläser vi att det har skett kvalitativa förändringar i personalens och barnens handlingar och lärande. Det förekommer dock fortfarande stora variationer mellan förskolorna, arbete har pågått för att säkerställa likvärdigheten inom enheten. Vi kartlägger variationerna samt utformar gemensamma riktlinjer samt rutiner och vi bedömer att vi har kommit en god bit på vägen. Vi arbetar för en transparens, öppenhet, inbjudande klimat och tydlighet gentemot föräldrarna och anser att vi har kommit en god bit på väg men att vi kan fortsätta utvecklas inom området.

Vi har haft många kanaler för information/kommunikation med föräldrarna. Daglig kontakt vid lämning och hämtning, inskolningssamtal, utvecklingssamtal, föräldramöten, föräldrasamråd, föräldrafika, vecko- informationsbrev, mail, telefon, sms, anslagstavlor/dokument och hemsidor. Under hösten har flera avdelningar börjat skriva veckobrev som komplement till de tidigare månadsvisa informationsbreven.

Alla avdelningar har haft föräldraaktiv inskolning och ett uppföljningssamtal en kort tid efter att inskolningen varit klar.

Från och med hösten avslutade vi arbetet med barnens individuella pärmar. De dokumentationer som finns på förskolorna visar nu gruppens gemensamma arbeten, utveckling och lärande. Barnens individuella utveckling och lärande dokumenteras framförallt

skriftligt.

Samtal om vad det innebär att vara professionell i sitt möte med föräldrar har varit en ständigt återkommande fråga på Apt och andra forum. Arbetet med ett delvis gemensamt introduktionsmaterial har påbörjats men är ej färdigställt.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan har goda arbetsformer kring nämnda åtagande:

Jag har fått information om förskolans mål och arbetssätt 87% (84% 2013)

Mitt barns utveckling synliggörs och dokumenteras 80% (81% 2013)

Jag känner mig välkommen att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten 80% (80% 2013)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Introduktionsmaterial till nya föräldrar/vårdnadshavare	2014-01-01	2014-08-31	
Analys Insamlandet av introduktionsmaterial har skett och diskussioner har påbörjats. Sammanställning och skrivarbete samt förankring pågår. Prognosen är att arbetet kommer att fortlöpa även under 2015.			

Nämndmål:

Förskolornas arbetsformer och förhållningssätt medverkar till att varje barn i förskolan utvecklar demokratisk kompetens.

Beskrivning

I enlighet med stadens förskoleprogram:

Barn har utifrån sin förmåga inflytande över och är delaktiga i utformningen av förskolans miljö och verksamhet. Förskolornas arbetsformer och förhållningssätt medverkar till att varje barn i förskolan utvecklar demokratisk kompetens. Förskolorna genomsyras av öppenhet, ett demokratiskt och interkulturellt förhållningssätt, såväl i arbetsformer, som i omsorg, fostran och lärande. Barn möts med respekt, känner sig trygga och har inflytande över sin vardag.

Förväntat resultat

Verksamheten ger goda förutsättningar för att vidga barnens lärande och förståelse för demokrati.

Förskolorna arbetar aktivt och förebyggande med likabehandling, mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetet dokumenteras i en plan och utgår från förskolans värdegrund, barnkonventionen, de mänskliga rättigheterna och alla barns lika värde.

Åtagande:

Våra arbetsformer och förhållningsätt bidrar till att varje barn utvecklar förståelse för demokratiska värden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Förskolan arbetar medvetet med att utveckla barnens sociala förmåga.
- Varje barn stöds i att ta egna initiativ och eget ansvar
- Pojkar och flickor ges lika möjligheter att utvecklas

Kriterier/åtagandet är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg kan se kvalitativa förändringar i barns handlingar och förståelse för demokratiska värden

Analys

Vi kan med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer, dokumentationer och lokala arbetsplaner, utläsa att det har skett kvalitativa förändringar i barnens tillgång till utvecklande lärmiljöer. Under detta arbete är likvärdighet samt jämställdhet två tydliga och vägledande perspektiv.

Flera arbetslag visar i sin pedagogiska miljö samt i planeringen av denna att de i högre grad jämfört med föregående år har material som ej är könskodat. De arbetar också mer medvetet med att t ex ge pojkar och flickor samma mängd talutrymme.

På samtliga förskolor bedrivs ett aktivt arbete kring förhållningsätt, egna och gemensamma val samt samarbete och likabehandling. Såväl pedagoger, barn som vårdnadshavare har uttryckt tankar som varit underlag för förbättringsåtgärder under året. Just nu pågår arbete med likabehandlingsplanen. Kartläggningen av den pedagogiska miljön ur jämställdhetsperspektiv har påbörjats på samtliga förskolor och lett till diskussioner inom enheten. Arbetet kommer att fortgå under 2015.

Resultatet från årets förskoleundersökning visar att föräldrarna upplever att förskolan stödjer deras barns utveckling kring nämnda åtagande:

Mitt barn uppmuntras i att utveckla sina sociala förmågor 91% (92 % 2013)

Mitt barn uppmuntras i att ta egna initiativ och eget ansvar 88% (89 % 2013)

Flickor och pojkar ges lika möjligheter att utvecklas 91% (91% 2013)

Personalen är lyhörd för mitt barns önskemål och behov 84% (ny fråga 2014)

Personalen på förskolan bemöter mitt barn på ett respektfullt sätt 94% (ny fråga 2014)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vi kartlägger den pedagogiska inomhusmiljön ur ett jämställdhetsperspektiv	2014-01-01	2014-11-07	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>Vi har med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med barn och pedagoger samt observationer, dokumentationer och lokala arbetsplaner, kunnat utläsa att det med hjälp av kartläggningen har skett kvalitativa förändringar i barnens tillgång till utvecklande lärmiljöer. Under detta arbete har likvärdighet samt jämställdhet varit två tydliga och vägledande perspektiv.</p> <p>Vi har dock med exempelvis resultaten från Förskolundersökningen kunnat utläsa att många vårdnadshavare fortfarande upplever skillnader mellan hur verksamheten möter deras barns behov i förhållande till könstillhörighet. Vid har vid närmare analyserkommit fram till att så ej är fallet. Vi kommer att arbeta vidare med information, kommunikation och förhållningssätt.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Nämndmål:

3. Stadsdelsnämndens omsorgsverksamheter har hög kvalitet, är tillgängliga och präglas av trygghet, värdighet och delaktighet

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningens verksamheter ska vara tillgängliga och präglas av ett bra bemötande. Kvaliteten i myndighetsutövning säkras bland annat genom användning av beprövade och evidensbaserade utredningsmodeller och metoder samt genom en konsekvent uppföljning. Som ett led i att öka brukarinflytandet ska samarbetet med frivilligorganisationer stärkas liksom deras delaktighet i drift och utveckling av verksamheterna. Brukarnas synpunkter på omsorgsverksamheterna tas till vara och ses som en del i kvalitetsarbetet. Det förebyggande arbetet utvecklas.

Förväntat resultat

Kvaliteten inom omsorgsverksamheterna höjs. Personer upplever att de är delaktiga i insatsens utformning och utförande. Tillgängligheten i verksamheterna är hög och den enskilde känner sig trygg.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Öka medarbetarnas kunskap om levnadsförhållanden, och vikten av ett bra bemötande, för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Genomföra kompetensutveckling/insatser som klargör konsekvenser av olika typer av funktionsnedsättningar samt insiktsutbildningar för beslutsfattare och personal	2012-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Sjukfrånvaro	5,2 %	8,1 %	6,5 %	4,4 %	VB 2014
Analys					
Sjukfrånvaron har minskat enligt november månads utdrag. Vi har med god marginal nått vårt årsmål. Vi arbetar givetvis vidare för att göra ytterligare justeringar under nästa år.					

Nämndmål:

Stadsdelsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare

Beskrivning

Alla chefer med personalansvar ska arbeta med förebyggande insatser och för personalens delaktighet och trivsel. Förvaltningens friskvårdspolicy ska vara välkänd av medarbetarna. Förvaltningens enheter ska aktivt samarbeta med personalenhet, företagshälsovård, försäkringskassa och fackliga organisationer. Cheferna ska ha aktiv kontakt vid nya sjukfall och vara väl förtrodda med och arbeta i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess. Enheterna ska aktivt följa och analysera utvecklingen av sjukfrånvaron. Varje arbetsplats ska ha skriftliga och väl kända rutiner vid sjukdom.

Förväntat resultat

Resultatet skall vara att personalen känner sig motiverad och delaktig, att sjukfrånvaron är låg och att förvaltningen kan rekrytera nödvändig kompetens.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Svarefrekvens i medarbetarenkät för Östermalms stadsdelsförvaltning	83,1 %	84,99 %	85 %		2014
 Svarefrekvens i medarbetarenkät för Östermalms stadsdelsförvaltning	83,33 %	78,95 %	80 %		2014
Analys					
Svarfrekvensen har ökat från 79% 2013 till 83% 2014. Efter 2013 års undersökning har vi visat att resultatet är viktigt för verksamhetens utveckling genom att diskutera och reflektera kring det i olika mötesformer och på medarbetarsamtal.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enheterna ska gå igenom och diskutera resultatet av medarbetarenkäten samt ta fram handlingsplaner för identifierade förbättringsområden.	2013-01-01	2014-12-31	
Analys			
Ledningsgruppen har analyserat resultatet i olika forum för dialog samt kommer att använda delar av analyserna som grund i planeringsarbetet i VP 2015 samt i medarbetarsamtalen. Från medarbetarenkäten har vi framförallt tydliggjort processerna kring tydliga mål och riktlinjer samt rutiner för återkoppling och kommunikation. Under året har fokus legat på tydliga mål och riktlinjer samt förmedlandet och dialogen kring dessa. Arbetet med rutiner för återkoppling och kommunikation har också pågått och visualiserats.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Erbjudna praktikplatser för personer med funktionsnedsättning från Jobbtorg Resurs, Arbetsförmedlingen, olika arbetsmarknadsprojekt/åtgärder) samt utse ansvarig för praktikanter med funktionsnedsättning.	2012-01-01	2014-12-31	
✓ Åtgärda arbetsplatsens generella otillgänglighet såväl fysiskt som psykiskt så att arbetsplatsen fungerar för arbetstagare med olika typer av funktionsnedsättning.	2012-01-01	2014-12-31	
✓ Alla medarbetare är delaktiga i utformningen av enhetens verksamhetsplan samt i att granska och följa upp det som sker i verksamheten.	2013-01-01	2014-12-31	
Analys Vi har i olika sammanhang ökat medarbetarnas delaktighet. Dels i dialog och i olika mötesforum dels i olika former av utvärderingar/dokument och även via mail. Detta arbete har fortgått hela 2014.			

Åtagande:

Stadions förskolor är en attraktiv arbetsplats med goda förutsättningar för kompetensutveckling.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Organisation, uppdrag och mål för verksamheten är tydliga
 Krav, förväntningar och uppsatta mål är tydliga och kända. Resultaten följs upp och återkopplas
 Personalen får kontinuerligt den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter
 Det finns förutsättningar för delaktighet, inflytande och öppenhet
 Respekt, jämställdhet och mångfald är en naturlig del i verksamheten

Analys

Vår bedömning är att aktivt arbete mot de förväntade resultatet pågår på alla förskolor men att det finns variationer och utvecklingsmöjligheter. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg, framförallt samtal och reflektioner med medarbetarna samt en del observationer och dokumentationer, ser vi en positiv utveckling inom nämnda åtagande. En viktig del är de medarbetarsamtal som genomförts och de olika mötesformerna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förskolläraernas ledarskapsroll	2014-01-01	2014-11-07	
Analys Våra yrkesetiska principer har gett förskollärarna stöd i sin ledarskapsroll och de har använt sig av dessa som stöd i sitt ledarskap av arbetslaget. Framförallt har ledarskapsarbetet konkretiserats genom samordningsrollen samt rollen som avdelningsansvarig och de dokument som beskriver deras roller. Dels enhetens egna och LPFÖ samt skollagen.			

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

3.1 Budgeten är i balans

Nämndmål:

Alla chefer och medarbetare tar ansvar och vidtar åtgärder för att få budget i balans vid befarat överskridande.

Beskrivning

Genom att både chefer och medarbetare är delaktiga i planering och uppföljning säkerställs en tydlig och kreativ styrning av verksamhet och ekonomi. Personal uppmuntras till att finna kostnadseffektiva lösningar.

Förväntat resultat

Budget i balans på alla enheter

Åtagande:

I Stadens förskoleenhet ska ett kostnadseffektivt budgetarbete bedrivas och vid befarat underskott ska åtgärder vidtas.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Åtagandet är uppfyllt när budgeten hålls i balans.

Analys

Förskolan gör en budgetprognos för hela året. Vi anpassar antal anställda och inköp efter förskolans budget.

Utifrån ekonomirapporter och personalrapporter följs ekonomin upp. Vid upptäckta avvikelser vidtas åtgärder.

Budgeten åskådliggörs för medarbetarna samt fortlöpande information ges. Delaktighet och förslag kring ekonomi och budget uppmuntras.

Budgetdiskussioner förs för att öka kostnadsmedvetenheten.

Dialog med ekonomiavdelningen.

Samtliga arbetssätt har hittills tillämpats under året och det prognostiserade underskottet kunde med åtgärder inom enheten samt stöd från förvaltningen vändas till ett överskott på 146 000kr, cirka en halv procent av totalbudgeten.

Uppföljning av driftbudget

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
Analys Inom verksamhetsområdet förskola har vi inarbetade rutiner för dialog med ansvariga kring tankar för formuleringar av nämndindikatorer som stödjer tydligare och rikare måluppfyllelse.			

Nämndmål:

Alla verksamheter stadsdelsnämnden finansierar ska vara effektiva.

Beskrivning

Alla verksamheter i förvaltningens egen regi samt entreprenader drivs effektivt inom ramen för tilldelad budget och ersättningssystem. Den gemensamma administrationen ska ge effektiv service till enheterna till en så låg kostnad som möjligt, så att stadsdelsnämndens resurser huvudsakligen används i kärnverksamheterna och kommer invånarna till del.

Förväntat resultat

Enheterna upplever att de får ett bra stöd från den gemensamma administrationen. De administrativa kostnaderna och lokalkostnader fortsätter att vara låga och helst minskar ytterligare. Verksamheter som drivs på entreprenad följs upp enligt tillsynsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla medarbetare ska uppmuntras till att föreslå kostnadseffektiva arbetsmetoder.	2013-01-01	2014-12-31	
Analys Inom ramen för arbetsplatsträffarna, veckomöten samt andra mötesforum har denna fråga lyfts kontinuerligt. Oftast har dock förslag kommit in vid mer spontana och oplanerade möten eller forum för kommunikation. Under året har förslag kommit in via mail, på ledningsmöten, Stadiongruppen samt vid köksmöten, möten då enhetens kockar träffas. Under året har detta fortsatt med tillägget att en medarbetare har arbetat med ekonomiska samordningsfrågor vilka har spridits och vi har kunnat utläsa vissa kostnadseffektiva effekter.			

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål har varit sådana som medarbetarna omgående åtgärdat eller sådana som man diskuterat för att hitta lösningar för båda parter. Vid ett par tillfällen har ledningen tagit över/stöttat personalen vid svåra situationer.

Övrigt

Vårt medskick till förvaltningen är att då vi har märkt av ett ökat antal "spontan visningar" då föräldrar tagit kontakt med personal/ledning tror vi att det finns behov av ökad information kring rutinerna för hur familjer söker plats för sina barn på förskolan. Vi har också träffat på en ökad andel engelskspråkiga och tror därför att det vore bra om informationen finns lätt tillgängligt även på engelska.

Det vore även bra om stadsdelesn köassistents kontaktinformation gavs ut på mindre foldrar och / eller visitkort som kunde finnas på varje förskola att ges ut vid personliga möten.